

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, irányczikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Hivatalos értesítés folytán tudatik a' közönséggel:

Bem tábornok megverte az ellenséget.

Kemény alezredest elküldé elegendő erővel még a' vizaknai csata előtt, hogy a' Halmágy felől jövő segítséggel, 2,500 emberrel csatlakozzék; ez végre is hajtattott. A' tábornok Déva felé huzódva, a' piskii hidnál találkozott a' Halmágy felől jött erővel. A' sereg egy részét Kemény alezredes parancsnoksága alatt a' piskii hidnál hagyta, maga Dévára bement. Az ellenség seregeinket megtámadta. Seregeink egyesültek 's másfél napi kemény csata után az ellenség megveretett, Alvinczen túl kergettetett 's oly zavarba hozatott, hogy az ellenségnek egy része Szebenbe, más része Fejérvárra vonult.

Bem tábornok seregével Váradjánál felhuzódva Egyesre ment, hogy magát a' székelyekkel öszszekösse.

A' közlekedés a' táborral helyre van állítva.

E' szerint Bem tábornok, ki a' sereg átvétele 's hadi működéseinek megkezdése óta csaknem mindig győzelemről győzelemre vitte a' magyar sereget, nem sokára visszazszerzi Erdély feldúlt nyugalmit, a' bünfészkét beveendi 's akkor a' magyar álladalom, a' reactio gaz bérenczei 's az általuk felizgatott buta uép által okozott sajgó sebek orvoslását fogja föladatának tekinteni.

Kolozsvár, febr. 15. 1849.

Csány László s. k.
az egyesült Magyar- és Erdélyország teljhatalmu országos biztosa.

Kassát visszavettük! Szemere Bertalan felső magyarországi kormánybiztos Miskolczrol, febr. 11-ről következőkről tudósít:

Kassa, felső Magyarország fővárossa ismét

a' mienk. — Az ellenség februar 9-kén nyakra főre kitakarodott a' városbol, vive magával szégyent, gyalázatot, átkot és tömérdek zsákmányt és sok elfogott személyeket.

Sergünk febr. 10-kén puska lövés nélkül ment be a' nép öröm rivalgásai közt. — Egy része üzi az ellenséget, mely Torna felé irámlik. E' szerint Sáros és Abauj megye, az árulok fészke tiszta az ellenségtől.

A' honv. bizottmány.

A' Kolozsváron alakuló 73-dik z.-aljhoz, következő kinevezések történtek. Századosok ul: Balassy Pál, Szem Adolf, Utai József. Főhadnagyok ul: Marzsó Lajos, Nagy Dániel, Szentpétery Miklós, Szász Gusztáv, Mihályi N. Teleki György, b. Reviczky József. Hadnagyok ul: Szilágyi Zsigmond, Zeyk József, Doroghy Antal, Mariássy Lajos, Bertrám István, Szász Lajos, Szatmáry Károly, Leitner Herman, Dimárd Vincze, Csehy Sándor, Toroczky Sándor.

Mészáros Lázár,
hadügyminister.

Rendeletek.

Az erdélyi térparancsnok urakhoz.

Nagy fontosságú országos biztosi feladatunknak leglényegesebb részét a' béke vesztett Erdély nyugalmanak visszazszerzési kötelessége teszi. Ennek eszközlése mulhatatlanul megkívánja, hogy a' vérengző események által felzaklatott indulatok lecsendesíttessenek és elkerültsenek minden ok, melly azok kitörésére új alkalmul szolgálhat. Ilyen okok szoktak lenni a' katonai élénkebb mozgalmakról, harcziás kísérletekről, ütközetek eredményéről eltorzított hírek.

Ehez képest hivatalosan fölszólíttatnak általam minden térparancsnok urak, hogy a' parancsnokságok alatti területen vagy annak közelében

történeandó jelentékenyebb hadjáratokról, az ellenség részéről mutatkozandó csatákról 's azok eredményéről engemet a' lehető legpontosabb gyorsasággal futár által körülményesen értesíteni hazafiúi kötelességöknek ismerjek.

Mert valamint az elferdített hírek szokottan a' közönségnél nyugtalanságot és békétlenséget idéznek elő; úgy ha a' tény maga igaz valóságában juttatik a' nép tudomására: a' kedélyek nyugodtan maradnak. De más részről a' kormányhoz, az országos honvédelmi bizottmányhoz csak úgy lehetek képes Erdély viszonyainak alakulásáról időnként jelentéseimet pontosan beküldeni.

A' futári költségek az álladalom részéről minden egyes alkalommal ki fognak szolgáltatni.

Kelt Kolozsvártt, febr. 7-én 1849.

Az egyesült Magyar- és Erdélyország teljhatalmu országos biztosa,
Csány László. m. k.

A' megyékhez.

Tudva van, hogy Erdély szerencsétlen viszonyai közt a' rendes büntető törvényszékek teendői felszaporodtak. Az igazság és humanitás érzete egyiránt követelik, hogy az ítélő törvény székek eljárása gyorsittassék. Mihez képest rendelem:

A' rendes büntető törvényszék a' megyékben addig, a' meddig a' körülmények kedvezőbben alakulandaak, állandó legyen.

Az eddigelő szokásban volt megyei egy rendes büntető törvényszék helyett kettő alakítások. Mindegyik egy elnökből, 4 közbiróból és jegyzőből álljon — ez utobbi azonban szavazat nélküli.

Az összes bírákat a' főispán, annak nem léteben a' megyei kormány biztos nevezi, — de a' két ítélőszékre elosztást az összes számú bírák eszközöndik. Valamint az elnököt is az illető bírák magok választják.

Az egy évi börtönnél nagyobb fokozatu ítélet föllebb vitetik, egy az e' végre országos biztosilag ideiglenesen választott bírósághoz — melynek székhelyeül Kolozsvár jelettetett.

Az első bíróság számára, az álladalom részéről, két rft — a' jegyzőnek 2 f. 30 xr. — az elnöknek 3 rft pp. határozatik napi díjul.

A' rögtönítelő törvényszékek eddigi minőségekben meghagyatnak.

A' megyei tisztek fizetése érdemében / alatt szabott 's másod osztályzatu megyei tisztviselők fizetési jegyzéke alkalmazás végett ezennel megküldetik. —

Miután a' rendes tisztujítások országgyűlési-

leg elvannak tiltva—ideiglenes tisztvi kinevezésekkel főispán, azok nem léteben kormány biztos urak bizatnak meg, figyelemöbbe ajánlván nekik olyan tisztviselők választását, kiket erélyességöknél, értelmességöknél fogva ismerve, érettök a' felelőséget viselhetik. —

Valamint figyelni fognak a' főispán urak arra is, hogy a' bírák választásában nem a' születés, hanem az értelmesség határozzon. —

A' főispán úgy a' kormány biztos uraktól a' fennebbi tárgyak gyakorlatba vételéről jelentést kérek. —

Kelt Kolozsvárt, febr. 7-én 1849.

Az egyesült Magyar és Erdélyország teljhatalmu országos biztosa,
Csány László m. k.

A' hadsereg számára szükséges ruhanemük és egyéb felszerelési cikkek sikeres eredményeli 's gyorsabb kiállithatása tekintetéből szükségesnek látta a' hadügyministerium az összes e' részben működő erőt a' nagyváradi álladalmi ruha bizottmányban összehozponositani oly módon, hogy ebben minden, a' felszerelés bár mely ágát illető anyagok feidőlgoztatván, a' kész cikkek a' debreczeni és kolozsvári fokrahatarakba áttétetvén, ezekből a' hadtestületeknek kiszolgáltassanak. Minthogy továbbá több cikkekben jelen körülmények miatt pótolhatlan hiány tapasztaltatott, nevezetesen nyeregbundákban, vörös posztokban, mente-prémekben, ló-pokrocokban, — nyeregbundák helyett, magyar gubák fognak használtatni, vörös posztó hiánya miatt kéekkel beszegélyzendők, a' menték prém nélkül fognak kiadatni, de csak addig míg azok megszerzése nehézséggel fog járni — a' lopokrocok hiánya potolhatása tekintetéből minden katonai kórházakban, és laktanyakban található dupla téli pokrocok Váradra lesznek szállitandók, és azok helyébe paplanok készitendők, a' mennyiben az rögtön meg nem törtéhatnék, az illető város vagy hely lakóitól, kiknek hazafiai, e' részbeni buzgalmáról és készségéről a' ministerium nem is kétkedik, szükség esetében készpénz fizetése mellett szerzendők.

Mészáros Lázár,
hadügyminister.

Nem hivatalos rész.

Berve, februar 12.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Ha jól emlékezem utolsó tudósításom Szelin-

dekről *) ment ön lapja számára. Azóta ugy egymásra toltak a' nagyszerű események, hogy belőlök kibontakozni 's felőlök tiszta ismeretet szerezni alig lehet.

Vizaknán, jaunar 29-kén **) kora reggel az ellenség igen nagy erővel megtámadott. Részünkről alig volt 2000 ember; az ellenség 20,000-ból állhatott. A' csata, mellyhez nagyszerűségben hasonlót Erdély történezsze nem mutat, a' legnagyobb elkésérültséggel folyt reggeli 6 órától délutáni 2 óráig. A' mieinknek előbb sikerült a' ropant tömegű ellenséget helyéből hátra nyomni; de észrevevén az ellenség csekély erőket, pihent erővel újra megtámadott 's ekkor a' mieinknek, kik új segélyre nem számolhattak, nem volt egyéb hátra mint magokat visszavonni. A' visszavonulás a' sereg részéről legnagyobb rendben történt; de a' városi magyar lakosság szintén menekülni akarván, szekerei anynyira elzárák az utat, hogy néhány ágyunk át nem jöhetne 's e' körülménynek lehet tulajdonítai, hogy ágyuink néhány darabja az ellenség birtokába jutott. Ő ágyuinkat nem foglalta el, hanem a' lakosság által előidézett rendtelenség juttatá kezeibe.

Ezen ütközet után seregünk a' legnagyobb dicsőséggel vonult vissza. Nem volt város, hol az üző ellenséggel meg nem ütközött 's azt ne hátráltatta volna. Ily körülmények között jutott el seregünk Szászsebesen és Szászvárosra át, mely két várost ostrommal kelle bevenni, egész Dévájg, hová februar 7-kén érkezünk meg. Déván, az Arad alól érkezett sereggel egyesülvén februar 8-kán, még ez estve az ellenség a' piskii hidnál megtámadott. Azonban besetétédvén, támadásával felhagyott. 9-kén reggel tábornokunk elhatározván magát az újult erővel előrenyomulni, az ellenséget megtámadta. Reggeli 6 órától késő estig folyt szünetlen a' harcz. A' piskii hid, melly közelében esik Kenyérmezőnek, nem kevesebbé lessz emlékezetes az utókor előtt, mint Kenyérmező. Ezen kemény csata után, melyben részünkről 60 halott 's 200 sebesült, az ellenség részéről, mint később Szászvárosra meg tudók, 300 halott köztök Lozena *) ezredes is és 800 sebes van, az ellenség futni kezdett 's mi egész Padig haladánk elő az ellenséget üzve.

Tized kén seregünk Padtól Alvinczig nyomult, hol szintén ellenséges csapatra találván azt a' városból kiverte 's mintegy 60 foglyot szerzett.

11-kén Alvinczről, az ellenséges Fejérvári vár orra előtt, egész seregünk az ellenséget, melly Szászvárosra pihent, tulszárnyalva, ide Ber vé re

*) Nem; Vizaknáról.

Szerk.

**) El kellett önnök téveszteni a' napszámot; mert mi febr. 3-ki levelet is közöltük, mellyben e' csatáról nem volt emlékezet.

Szerk.

*) Tehát nem Gedeon, mint hire volt. Szerk.

érkezett, ma 12-kén pihenést tart az anynyi tűz és fáradság által elcsigázott seregünk 's holnap Megyesen keresztül, hol szét osztott erőket egyesíteni fogjuk, ujra Szeben alatt leszünk. És teljes reményünk van, hogy ha Isten tábornokunk életét megtartja, kinek jobb kezén levő közép új-ját egy ellenséges csatározó lelötte, kit ostorával vert el a' visszavonulásunkat fedező ágyutól, rövid időn Szebent befogjuk venni.

A' visszavonulás alatt tudósításaimat rendszeren nem folytathatván, ha a' jelenlegi is egy héti alkalmatlanság 's utazás és csatázás után nem bir mind azon kellékekkel, mellyekkel birnia kellene, engedjen meg Szerkesztő ur, rövid időn hiszem, tökéletesebbel fog ön lapjának szolgálni.

Kiss Sándor.

Országgyűlés.

A' nemzetgyűlés febr. 12-ki ülésében

A' honv. bizottmány elnöke, Kossuth Lajos, bejelentvén, miszerént sergeink f. hó 10. Kassára bevonultak, a' Közlönyben megjelent cikkek következtében tett interpellatióra felelt. Előadá, miként azon kérdésre, valljon a' Közlönyben megjelenő cikkeket a' honv. b. magáénak ismeri-e? nincs felelet, mert nincs ember kinek cikkeit nem csak egy testület, hanem még egyes ember is általánosságban magáénak ismerné; arra azonban valljon egy cikkben nyilvánított principiumokat magáénak ismeri-e a' kormány? lehet felelni. Az elnök ezen interpellációt nem veszi egyébnek, mint felhívásnak arra, hogy a' kormány, politikáját terjeszsze elő, 's azt teljesíti is, midőn ki nyilatkoztatja, miként a' kormány politikája, egy részről védelmezni a' hazát minden áron, más részről nem vágni be egy utat sem, hogy Magyarország ügyei, a' nemzeti jogok, becsületesség, és szabadság alapján kiegyenlittessenek. E' nyilatkozat közhelyesséssel fogadtatott. (Közlöny.)

Dézs, febr. 14. Üdv neked táblabírói politica! Oh mi boldog, oh mi szerencsés szolnokiak: hála neked pecsovicok istene, hogy kinem hozál bennünket táblabírói sadrunkból, hogy megtartád jó szellemünk. Itt van ő, itt van ő, jön Urbán, mint forog fegyvere, j j nekünk. Már elfogá 3 század sándorunkat, holnap Dézsen lesz; mily szerencse hogy egyet sem akasztatánk fel, a' bebörtönözött praefectek, tribunok, centuriok közül; három függne mindenik helyett közülünk. Ily öröm hangokat hallánk a' napokban némely fáblabírák ajkiról és mégis oh! csudák csudája

tutnak, szaladnak, nyargalnak 's első ki megszökött a' rémképtől, volt a' statarium forumnak az ő praesesse, és így fejetlen lett az árva bíróság. Hogy van az hát hogy mégis, kik a' szelidség politicáját követték, a' gyilkosok, rablók, tolvajok ellenében, jónak látják futni a' nép dühe elől; igen mert tudják, hogy hol nem józan elvek, hanem fajok ellen van felizgatva a' nyers tömeg, nem szokott válogatást tenni. Ez gyümölcse önök eljárásának. Illyen a' táblabíró politica.

A' helybeli vadász csapatból mint egy két század kiindított a' besztercei utvonal fedezésére. Eszekbe jutván a' mi jó fiainknak, hogy még sokan vannak otthon Dézsen, kik a' társalkodó egyesület termében, a' táblabírói zöld asztal mellett csendesesen füstölgetve hangoztatják az ide vagy oda elszántság szóját, a' helyett, hogy az ellenség előtt mutogatnák bátorságukat; egy felszólítást küldöttek a' dézsi nyul szívüekhez, melyben kimondják, hogy ki még a' haza jelen kétes helyzetében sem akar fegyvert fogni vagy lóra ülni, harczolandó a' szabadság szent kincséért, azokat mint rossz hazafiakat fogják tekinteni 's tudják magukat miként viselni ellenökre. Meghallá ezt megyénknek érdemes főispánja; magához hivatá ezen felszólítás szerzőjét 's kegyetlenül lepirongatá. Uram uram, főispán uram! sok panaszom van ön ellen, már csak kimondom, mert rég furja oldal bordámat. Ön érzé, hogy ily erélyes föllépés ön körébe tartozott volna 's elmulasztá tenni, 's most ez ifju se regből akarja a' lelkesedést elűzni, terroristicus eljárásnak nevezvén, a' leghazafiuibb érzet sugallatát. Ön jó Véérből való tudjuk, becsületes embernek hiszszük, hazafi érzését sem hozzuk kétségbe; egy hibája önnek a' táblabírói féltékenység 's tapogatózó nyul szívűség; hiában, önt a' bukott Metternich politica tette politicussá, midőn nagy hazafinak az tartatott, ki legjobb logicával 's legszebben tudott szónokolni a' zsarnok rendszer ellen, mert tenni a' hazafinak nem volt köre; most megfordítva van a' dolog 's tettekben mutatkozik a' hazafiság. A' siralmas mult nem teremthetett a' jelennek férfiakat, azért van oly kevés emberünk. Véér Farkas pontosan teljesíti a' felsőbb parancsokat, bár Mikó, Vay, vagy Csánytól jöjjenek, kiadja rendeletekben, de a' rendeleteknek sikert, eredményt biztosítani ez nincs hatalmában, teremteni a' perczek kívánata szerint szükségeseket nem tud, a' rögtön feltalálás, leleményes ész épen nem tulajdona, szóval Véér Farkas jó szónok, becsületes ember, de nem forradalomba való. Ő azon kornak marad nagy embere, melly őt formálta.

Csány országos biztos ur meghallván a' dézsi remegését, egy proclamatiot nyomtatott szá-

munkra, mellyben kérdi mitől félünk? Felelet: rossz szellemünktől, árnyékunktól; mert ellenségtől, mióta a' Sándor katonákat az erdélyi határokról gyalázatos árulás hálóba kerité, azolta semmit nem hallunk. Riczkó ha egy pár zászlóaljkat kaphat, felkeresi 's Gallicziáig üzi mint mondá nekünk; mert biztosítva van Bukovinában a' legszivesebb fogadtatásról.

Vegyes hírek.

— Mikor Bem tábornok urnak jobb keze közeppé ujját ellőtték, a' gyógyítására megjelent sebésznek így szólott: „Vágja le, úgy sem vettem még hasznát.“

— Nagy Oklos vidékén, a' kémelesre kiindult czirkáló csapat előtt egy vidai oláh leány félelemből az Aranyos vizébe ugrott. Oda ugrott néhány egerbegyi mozgó csapatban szolgáló nemzetőr és a' leányt a' jégtorlaszok alól kimentették. E' tettek és annak, hogy az akkor elfogott oláhok szabadon bocsáttattak, azon következménye lön, miszerint a' vidaiak folyó hó 10. Toroczkóra önkéntesen bementek, a' magyar alkotmányra hitet letendő. Mi 11-kén megis történt. 11 lándzsát is vittek magokkal.

— Megyesen állomásozott egy század helyőrségünket Heydte őrnagy megtámadván az visszavonulni kényszerítettet. Zsurmay, Vilmos huszár őrnagy másnap onnan kikergette Heydte és Megyesre, a' Heydte tiszteletére történt világitás díjjául, 2000 p.ft. adót vetvén visszahuzódott Maros Vásárhelyre. Heydte 300 emberrel megint az üres fészekbe akarván telepedni, a' Stadt Hahn elébe ment és circumspectus modorban így szólott hozzá: „Ha elakarja foglalni Megyest, jöjjön nagyobb erővel, mert a' megyesiek nem akarnak minden nap 2000 ft. fizetni; ezt a' 300 embert nem eresztik be Megyesre.“ És úgy lett.

Gróf Degenfeld Schomburg Otto volt főkörmányszéki tanácsos 's a' kolozsvári ev. ref. ekklezsia főgondnoka, életének 48-dik évében folyó hó 14-én jobb életre szenderülvén, hült tetemei addig, míg a' nemzeti sirboltba vitethetnének, ma a' belső farkas utcza nagy templom sirboltjába tettek be. — Béke poraira! áldás emlékezetére!